

післядипломної освіти. *Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2008. № 5 (68). С. 4–6.

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Потюк Ірина Євгенівна

кандидат педагогічних наук, асистент,

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка, potiuk@tnpu.edu.ua

Сьогодні інформаційне суспільство й стрімкий розвиток науково-технічного прогресу спонукають до впровадження інноваційних методів та засобів навчання, а також використання й імплементації відповідних технологій в освітній процес. Більше того, в нинішніх умовах реалізація навчального процесу, в основному, здійснюється дистанційно, що, своєю чергою, формує нові запити щодо якості надання освітніх послуг та вимоги щодо організації системи професійної підготовки майбутніх фахівців не лише мовних, але й немовних спеціальностей.

Так, невід’ємною складовою професійної компетентності висококваліфікованих фахівців (майбутніх, молодих, досвідчених) визначено цифрову компетентність, яку розуміють як здатність та вміння раціонально й системно застосовувати інформаційні технології чи інструменти для досягнення поставлених цілей. Тому навчальний процес повинен бути спрямований не лише на розвиток навичок критичного та аналітичного мислення для інтенсифікації цього процесу, але й на формування вміння продуктивного використання інформаційних технологій під час навчання для ефективного опрацювання інформації та її подальшого використання у професійній діяльності чи для особистих потреб у процесі повсякденної життєдіяльності.

Питання формування цифрової компетентності та результативного використання інформаційних технологій в освітньому процесі досліджували В. Биков, Р. Гуревич, Н. Морзе, С. Прохорова, О. Спірін. Зокрема український вчений В. Биков

визначає термін «цифрова компетентність» як знання, вміння та навички в галузі інформаційних технологій та здатність їх релевантного застосування в професійній діяльності [1]. Також цифрову компетентність розуміють як свідоме та критичне використання технологій цифрового суспільства не лише в роботі, але й у вільний час та в приватному спілкуванні [4].

Таким чином, цифрова компетентність є не лише багатофункціональною та динамічною (інформатизація суспільства не є сталим явищем), вона також є трансверсальною: уможливорює застосування набутих особистісних знань, навичок і здібностей для вирішення ситуацій реального життя. Формування трансверсальних компетентностей також сприяє розвитку предметних компетентностей та орієнтує на подальший розвиток та самовдосконалення [2].

Структуру цифрової компетентності ідентифіковано у наступних аспектах:

1. Інформаційна грамотність.
2. Комунікація і співпраця.
3. Створення цифрового контенту.
4. Безпека.
5. Вирішення проблеми [3, с. 148].

Отже, медіа-інформаційний простір сьогодні є не лише першочерговою потребою та джерелом знань, але й продуктом людської діяльності, тому вміння конструктивно опрацьовувати інформацію є рушійним елементом для органічного розвитку фахівця. Адже використання технічних та програмних засобів, зокрема комп'ютерних мереж чи хмарних сервісів для розв'язання різних завдань, пов'язаних із професійно спрямованими або ж певними життєвими ситуаціями, збільшує ефективність навчального процесу, а також акселерує можливість кооперації за допомогою цифрових засобів та мережі Інтернет, а відтак і задоволення необхідних фахових потреб.

Список використаних джерел

1. Биков В. Досвід: Цифрове навчальне середовище. *Цифрова компетентність учителя*. URL: <https://www.facebook.com/uesaccent/photos/pcb.1809058149395875/1809406686027688/?type=3>.

2. Петренко В. О. Формування трансверсальних компетентностей в умовах закладу вищої освіти. *Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Харків : Видавництво «НТМТ». 2018. С. 290–293.
3. Петренко С. В. Інформаційно-цифрова компетентність учня у контексті формування нової української школи. *Інноватика у вихованні*. 2017. Вип. 6. С. 144–156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2017_6_19.
4. Redecker C. European Framework for the Digital Competence of Educators : DigCompEdu / Punie Y. (ed). Luxembourg : Publications Office of the European Union. 2017. 93 p.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РІДНОМОВНОЇ ОСВІТИ ЗАКОРДОННИХ УКРАЇНЦІВ

Руснак Іван Степанович

*доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія,
ivan_rusnak49@ukr.net*

Василик Марина Степанівна

кандидат педагогічних наук, доцент, Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника, vasilikmarina6@gmail.com

Українська діаспора, що формувалася в умовах полікультурного середовища країн поселення впродовж ХХ – початку ХХІ ст., об'єднує нині майже 20 млн. етнічних українців і є впливовим етносоціокультурним феноменом у світовому часопросторі. Головним чинником її життєдіяльності і розвитку стала система рідномовного шкільництва, яка забезпечує навчання української мови й інших українознавчих дисциплін, а, головне, – національне виховання підростаючих поколінь зарубіжних українців і залучення їх до активної участі в багатоаспектній діяльності всередині етнічної спільноти та поза її межами.

Стимулює процес розвитку рідномовної освіти і той факт, що чимало університетів США, Канади, Англії та Австралії пропонують своїм студентам відповідні програми з вивчення української мови, літератури, фольклору та методики викладання другої мови. Випускники двомовних програм володіють достатніми знаннями